

تکبیر

مؤلف: ازہری احمد محمود

مترجم: پدرام اندایش

تکبر // 1

بسم الله الرحمن الرحيم

شکر و ستایش برای الله تعالی است
که در عظمت و کبریایش یکتا می-
باشد. علم او همه چیز را احاطه کرده
است. و صلوات و سلام بر بهترین
پیامبران و رسولان و بر آل و
اصحابش که الگوی پرهیزگاران می-

باشند.

برادر مسلمانم! رستگاری انسان در دنیا و آخرت فقط وابسته به اعمال صالح می‌باشد... آن اعمال سرمایه‌ی وی هستند و اگر در آن زیان ببیند در همه چیز زیان دیده است!

اندازه‌ی استقامت شخص با استقامت قلبش محاسبه می‌شود؛ و این استقامت فقط با انجام طاعات و

تکبر // 3

عادت کردن به آنها بدست می آید... و
آن نوش دارویی برای جانها می باشد...
و همچنین دارویی برای قلبها... همان
گونه که عادت کردن به نافرمانی ها؛
سبب فساد قلب، و دور شدن آن از
فضیلت ها می شود!

با اصلاح شدن قلب، بدن اصلاح
می گردد... و آن نهایت امری است که
صالحان برای آن، اندیشه ی نیک را به

کار می‌گیرند؛ این عمل بزرگترین
مشغولیت آنها می‌باشد و آن همان
اصلاح قلبهایشان است!

اصلاح قلب فقط با پاک کردن آن،
از مریضی‌های قلبی معنوی صورت
می‌پذیرد و آن از بیماری‌های مادی
قلب خطرناک‌تر است!

در خلال این صفحات، در برابر
مریضی از مریضی‌های خطرناک قلب

تکبر 5//

قرار می‌گیریم... و کسی که از آن
سلامت بماند، به خیر بزرگی دست
یافته است... آن بیماری، همان بیماری
تکبر است، بیماری که قلبهای مریض
به آن مبتلا می‌شود، قلبهایی که بهره-
ای از خیر نبرده‌اند!

تکبر چیست؟

برادر مسلمانم! تکبر؛ اخلاق
نکوهیده‌ای است... اخلاقی که فقط
انسان ذلیل دارای آن می‌باشد... همان
انسان ذلیلی که از فضیلت‌ها تهی
است!

اما تکبر چیست؟!

کفوی گفته است: «تکبر آن است که

شخص خود را بزرگتر از دیگران
ببیند».

انواع تکبر: تکبر سه نوع است:

(1) تکبر داشتن نسبت به الله تعالی:

آن زشت‌ترین نوع آن است و مثالهای
آن، تکبرِ فرعون و نمرود می‌باشد و
آن حالتی از تکبر است که آنان از این
که بنده‌ی الله تعالی باشند، سر باز
می‌زنند.

(2) تکبر نسبت به رسول الله ﷺ؛ به این شکل که شخص متکبر را از گردان نهادن به امر وی، از روی تکبر، جهل و عنادش باز می‌دارد، به مانند اعمالی که کافران مکه انجام دادند.

(3) تکبر در مقابل بندگان، به این شکل که خودش را بزرگ ببیند و دیگران را حقیر بشمارد.

در این صفحات به نوع سوم

تکبر // 9

پرداخته می‌شود، زیرا آن بیشتر از
حالت‌های دیگر شیوع دارد...

برادر مسلمانم! آیا می‌دانی تکبر،
اولین گناهی است که توسط آن از الله
تعالی نافرمانی صورت گرفت؟!

یکی از پیشینیان گفته است: «اولین
گناهی که از الله تعالی نافرمانی
صورت می‌گیرد، تکبر است! الله تعالی
می‌فرماید: ﴿وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا

لَادَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَى وَاسْتَكْبَرَ
وَكَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ ﴿البقرة: 34﴾ (و
وقتی به ملائک گفتیم که به آدم سجده
کنند، آنها سجده کردند مگر ابلیس [و]
ابا کرد و طلب تکبر نمود و از کافران
شد).

آن همان بیماری تکبر است؛ امری
که ابلیس از روی آن به آدم عليه السلام
سجده نکرد... در نتیجه با لعنت دائمی

تکبر // 11

مجازات شد... و تا ابد او را در آتش،

به صورت دائمی قرار خواهد داد!

در عاقبت تکبر بنگریم؛ چگونه

صاحب آن را هلاک می‌کند!

کسی که به کار خیر اشتیاق داشته

باشد باید بداند؛ تکبر باعث ناقص

شدن عقل... و کودنی فکر می‌شود...

به همین دلیل علماء ابلیس را از

جمله احمقان... و دارای فکر ضعیف

12 // تکبر

شمرده‌اند؛ زیرا او از فرمانبرداری امر
الله تعالی سر باز زد؛ و به آدم علیه السلام به
بهانه‌ی آن که خلقت او بهتر از آن
است، سجده نکرد!

محمد بن حسین بن علی گفته
است: «تکبر داخل قلب کسی هرگز
نمی‌شود، مگر آن که باعث کم شدن
عقل او می‌شود و مقدار [این کم شدن
عقل] وابسته به میزان تکبر او می‌-

تکبر // 13

باشد، اگر تکبر کم باشد، ناقص شدن
عقل کم می‌باشد و اگر زیاد باشد،
ناقص کردن آن زیاد می‌شود!».

بدان ای کسی که توفیق یافته‌ای!
تکبر همان چیزی است که کسی که
دارای آن است که خود را بزرگتر از
دیگران می‌بیند؛ ولی در حقیقت بر
خلاف آن است... و شخص متکبر
خوار و ذلیل می‌باشد... و ذلیل خواهد

بود که سعی می‌کند تا بالا رود و بر
مخلوقات برتری یابد!

گفته‌اند: «تکبر نمی‌کند مگر شخص
ذلیل و تواضع نمی‌کند، مگر شخص
بزرگ».

عمر بن خطاب رضی الله عنه گفته است:
«انسان وقتی تواضع پیدا می‌کند، الله
حکمت او را افزایش می‌دهد و [به او
از طرف الله تعالی] گفته می‌شود: نیکو

تکبر // 15

شو! الله تو را نیکو می گرداند، و او در
درون خودش کوچک است و در
چشم مردم بزرگ می باشد، و وقتی
تکبر صورت می گیرد، و شخص خود
را به مانند کوه می بیند، الله او را در
زمین پایمال می کند و گفته می شود:
دور شو! الله تو را دور می کند! او در
درون خودش بزرگ است و در چشم
مردم حقیر می باشد تا جایی که از

خوک نزد آنها حقیرتر می شود!».

برادر مسلمانم! تواضع کن... الله
تعالی تو را بالا می برد... و تکبر
نورز... چه بسا که تو را ضایع می -
گرداند! و کسی که الله تعالی او را
ضایع کند، بالا برنده ای نخواهد
داشت...

**** تکبر از اخلاق کافران است!!**

تکبر // 17

برادر مسلمانم! تکبر از اخلاق
مسلمان نیست و دانسته شده است که
اولین کسی که از نافرمانان به این
اخلاق مرتکب شد، همان ابلیس بود.
آن اخلاقی است که شیطان آن را
دوست دارد؛ زیرا این اخلاق در
دوستان و یاورانش شامل کافران و
زورگویان وجود دارد!

نصر بن محمد سمرقندی گفته است:

«بدان که تکبر از اخلاق کافران و فرعونها می باشد و تواضع از اخلاق پیامبران و صالحان؛ زیرا الله تعالی کافران را به تکبر توصیف نموده است و می فرماید: ﴿إِنَّهُمْ كَانُوا إِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ يَسْتَكْبِرُونَ﴾ [الصافات: 35] (آنان کسانی هستند که وقتی به آنان گفته می شود: بگویید: لا اله الا الله، طلب تکبر می نمایند).

تکبر // 19

همچنین می فرماید: ﴿وَقَارُونَ وَفِرْعَوْنَ
وَهَامَانَ وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مُوسَىٰ بِالْبَيِّنَاتِ
فَاسْتَكْبَرُوا فِي الْأَرْضِ وَمَا كَانُوا سَابِقِينَ﴾
[العنكبوت: 39] (و قارون و فرعون و
هامان [کسانی بودند که] موسی با دلایل
روشن نزد آنها آمد و بر روی زمین تکبر
نمودند و آنان از سبقت گیرندگان [از امر
الله تعالی] نبودند).

می فرماید: ﴿إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ

عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ ﴿

[غافر: 60] (همانا کسانی که از عبادت من تکبر می‌ورزند به جهنم در حالی که خوار شده‌اند، داخل خواهند شد).

می‌فرماید: ﴿قِيلَ ادْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا فَبِئْسَ مَثْوَى الْمُتَكَبِّرِينَ﴾ [الزمر: 72] (گفته می‌شود: به دربهای جهنم داخل شوید [و]

تکبر // 21

در آن جاودان خواهید ماند، پس بد
جایگاهی متکبران دارند).

می فرماید: ﴿إِنَّهُ لَأَيُّبٌ
الْمُسْتَكْبِرِينَ﴾ [النحل: 23] (همانا او
طلب تکبر کنندگان را دوست نمی-
دارد).

همچنین الله تعالی بندگان مؤمنش را
به تواضع مدح می نماید و می فرماید:
﴿وَعِبَادُ الرَّحْمَنِ الَّذِينَ يَمْشُونَ عَلَى

الْأَرْضِ هَوْنًا ﴿[الفرقان: 63]﴾ (و)
بندگان [الله] بسیار رحمت کننده
کسانی هستند که بر روی زمین به
آرامی راه می روند). یعنی: در حالی
که متواضع هستند. آنان را به رای
تواضعشان مدح می فرماید.

همچنین پیامبر ﷺ را به تواضع امر
می نماید و می فرماید: ﴿وَإِخْفِضْ
جَنَاحَكَ لِلْمُؤْمِنِينَ﴾ [الحجر: 88]

تکبر // 23

(بالهای [مهربانیات را متواضعانه] بر مؤمنان بگستران)، و می‌فرماید:

﴿وَإِخْفِضْ جَنَاحَكَ لِمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ﴾ [الشعراء: 215] (و بالهای [مهربانیت را متواضعانه] بر کسانی از مؤمنان که از تو تبعیت می‌کنند، بگستران). پیامبر ﷺ به خاطر اخلاقش مدح می‌نماید و می‌فرماید: ﴿وَإِنَّكَ لَعَلَى خُلُقٍ عَظِيمٍ﴾ [القلم: 4] (و تو

دارای اخلاق بزرگی هستی)، این به همراه آن است که تواضع قسمتی از اخلاق وی می‌بود. زیرا همان طور که روایت شده است او بر روی خر سوار می‌شد و دعوت بردگان را قبول می‌کرد. در نتیجه به ثبت می‌رسد که تواضع از اخلاق نیکو می‌باشد و صالحان این گونه‌اند که تواضع از اخلاق آنها است و بر ما واجب است

تکبر 11/25

تا به آنها ﷺ اقتدا کنیم.

برادر مسلمانم! مسلمان راستگو
کسی است که آسانگیر... نرم خو...
آرام... و خوش رفتار است... و
سنگدل و بدخو نمی باشد...

اگر مردی را دیدی که خود بزرگ
بینی می کند، بدان که او از برادران
شیطان است... و از جانب الله تعالی
مورد غضب قرار گرفته است!

الله تعالی می فرماید: ﴿إِنَّهُ لَأَبِغُ الْكُفْرَانَ﴾ [النحل: 23] (همانا او
طلب تکبر کنندگان را دوست نمی -
دارد).

همچنین می فرماید: ﴿إِنَّ اللَّهَ لَا
يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ﴾ [لقم ان: 18]
(الله تمامی کسانی که پُرمدعا و فخر
فروش باشند را دوست نمی دارد).

ابن عمر رضی الله عنهما مردی را

تکبر 27/1

دید که در راه رفتنش پُرمدعا بود و
ازارش را بلند کرده بود، در همان
هنگام گفتم: برای شیطان برادرانی
وجود دارد!

ای برادرم بر حذر باش تا از
برادران شیطانها نباشی... کسانی که
دارای اخلاق کافران و زورگویان
هستند!

کبریاء فقط برای الله تعالی به

تنهایی است:

برادر مسلمانم! متکبر بودن فقط

حق الله تعالی می باشد و برای کسی به

غیر از وی تبارک و تعالی جایز

نیست...

الله تعالی همان کسی است که در

کبریاء.. و جبروت.. و پادشاهی... و

مشیت و خواست یکتا است...

تکبر // 29

الله تعالیٰ می فرماید: ﴿وَلَهُ الْكِبْرِيَاءُ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ﴾ [الجاثية: 37] (کبریای آسمانها و زمین فقط برای اوست و او بسیار پُر عَزتِ بسیار با حکمت می- باشد).

رسول الله ﷺ فرموده است: «يقول الله جل وعلا: الكبرياء ردائي، والعظمة إزاري، فمن نازعني واحداً

منهما، ألقيته في النار» (الله جل و
علا می فرماید: کبریاء ابای من است
و عظمت ازار من می باشد و کسی
که در یکی از آن دو با من مخالفت
کند او را در آتش جهنم می اندازم)
[رواه ابن ماجه - واللفظ له -
وابن حبان / صحيح الترغيب
للألبنی: 2899].

نصر بن محمد سمرقندی گفته است:

تکبر // 31

«... یعنی آن دو از صفات من می -
باشند، همان گونه که در قرآن آمده
است: «العزیز الجبار المتکبر» (بسیار
با عزت [و] مسلط [و] متکبر است).
آن دو صفتی از صفات الله تعالی
هستند، در نتیجه برای بنده‌ی ضعیف
جایز نیست تا متکبر باشد».

چه چیزی در توست که تکبر می -

ورزی ای انسان؟!!

تو ضعیف... و ناتوان هستی... و
توانایی آن را نداری که وقتی ضرری
به تو می‌رسد آن را دفع نمایی [مگر
آن که الله تعالی بخواهد]!

محمد بن علی بن حسین (امام محمد
باقر علیه السلام) گفته است: «امر شخصی که
پرمدعای فخر فروش است، عجیب می-
باشد! کسی که از نطفه خلق شده است
سپس به مردار تبدیل می‌شود، سپس

تکبر // 33

نمی‌داند که بعد از آن چه بر سر وی خواهد آمد!».

أحنف بن قیس گفته است: «فرزند آدم عجیب است! تکبر می‌ورزد در حالی که دوبار از مسیر ادرار حرکت می‌کند!».

بنگریم که چه کسی هستیم؟! قبل از آن که تکبر نماییم...
زیبایی صورتمان ما را فریب ندهد... و

همچنین قدرت بدنمان... و همچنین

گراقتیمت بودن لباسمان...

ما مظهر الكبر إعجاباً بصورته

انظر خلاك فإن النتن تشرية

و فكر الناس فيما فى بطونهم

ما استشعر الكبر شبان ولا ش

ل في ابن آدم مثل الرأس مكرمة
وهو بخمس من الأقدار مضر
ف يسيل وأذن ريحها سهك
والعين مرمصة والثغر ملع
ما ابن التراب ومأكول التراب غداً
أقصر فإنك مأكول ومشر

تکبر داخل آتش جهنم می-

گرداند!

أخی المسلم: عاقبت تکبر! برای
کسی که صاحب آن است چه بد می-
باشد! برای او بدبختی در دنیا و
آخرت حاصل
می شود!

در دنیا: مورد بغض... و خشم قرار
می گیرد...

و در آخرت: داخل آتش جهنم
می شود!

وقتی عملی انسان را داخل آتش
جهنم می کند؛ باید آزادوار از آن عمل
ترسید... و خود را از آن نجات داد و
دور کرد...

پیامبر ﷺ فرمود: «ألا أخبركم بأهل
الجنة؟» (آیا شما را از اهل بهشت
آگاه کنم؟) گفتند: بله.

وی صلی الله علیه و آله فرمود: «کل ضعیف متضعف،
لو أقسم علی الله لأبره» (هر ضعیفِ
مستضعف می‌باشد و اگر به الله قسم
بخورد، الله آن چیزی را که بر آن قسم
بخورد را محقق می‌سازد [تا آن بنده -
اش در غگو نشود])، سپس فرمود: «ألا
أخبرکم بأهل النار؟!» (آیا شما را از
اهل آتش جهنم آگاه کنم؟) گفتند: بله.
فرمود: «کل عتل، جواظ،

تکبر // 39

مستکبر!» (تمامی کسانی که بدخو، درشتخو و طلب تکبر کننده هستند).

[رواه البخاری و مسلم / واللفظ لمسلم].

پس وای بر متکبران! وای بر آنها

در روز حسرت خوردن!

به بدترین شکل به سوی آتش

جهنم حشر می‌شوند! این مجازاتی

برای تکبرشان است...

پیامبر ﷺ فرموده است: «یحشر

المتكبرون يوم القيامة أمثال الذر! في
صور الرجال، يغشاهم الذل من كل
مكان، فيساقون إلى سجن في جهنم
يقال له: بولس! تعلقوهم نار الأنيار،
يسقون من عصارة أهل النار؛ طينة
الخبال!» (متكبران روز قيامت به مانند
مورچه محشور می شوند! [اما] در
شکل مردان، خواری از هر طرف آنان
را می پوشاند و به زندانی در جهنم

تکبر // 41

برده می‌شوند که به آن «بولس» می‌-
گویند، با آتشی از آتش‌ها بر او
برتری می‌یابند و از عصاره‌ی اهل
آتش جهنم به آنها می‌نوشاند؛ خاکی
که از چرک بدن دوزخیان است).
[رواه الترمذی والنسائی / صحیح
الترغیب للألبانی: 2911].

برادر مسلمانم! چه چیزی
خطرناکتر از تکبر است؛ زیرا آن

صاحب خود را به آتش جهنم وارد
می‌کند، حتی اگر به اندازه‌ی
کوچکترین مقداری از آن در شخص
وجود داشته باشد!

پس چقدر تکبر خطرناک می‌باشد!
حتی به کوچکترین اندازه‌ی آن،
صاحب خود را وارد آتش جهنم می‌-
نماید! و این در حالی است که فرد
متکبر، آن را حس نمی‌کند؛ مگر آن

تکبر // 43

که خداشناس باشد... و از عذاب
پروردگار تعالی‌ش بترسد...

عبد الله بن عمر و عبد الله بن عمرو
بن العاص رضی الله عنهما در مروه یکدیگر را
ملاقات کردند و با یکدیگر سخن
گفتند، سپس عبد الله بن عمرو رفت و
عبد الله بن عمر باقی ماند در حالی که
گریه می‌کرد! مردی به او گفت: ای
ابوعبدالرحمن چه چیزی تو را به

گریه انداخته است؟!

گفت: این - یعنی عبد الله بن عمرو
- می‌پندارد که از رسول الله ﷺ شنیده
است که می‌فرمود: «من كان في قلبه
مثقال حبة من خردل من كبر، كبه الله
على وجهه في النار!» (کسی که به
اندازه‌ی کوچکترین چیز در دلش
تکبر وجود داشته باشد، الله او را با
صورتش در آتش جهنم می‌اندازد).

تکبر // 45

[رواه أحمد / صحيح الترغيب للألبانی:

[2909].

این چنین بود قلبهای صالحان؛
قلبهایی که درباره‌ی الله تعالی دارای
فهم بودند... و از هدایت رسول الله ﷺ
بهره برده بودند...

عبد الله بن سلام رضی الله عنه از بازاری
گذشت و بر دوش او بسته‌ای از هیزم
بود! به او گفته شد: این چیست که

حمل می‌کنی در حالی که الله تعالی تو
را از آن بی‌نیاز نموده است؟!!

گفت: می‌خواهم، تکبر را دفع کنم!
از رسول الله ﷺ شنیدم که می‌فرمود:
«لا یدخل الجنة من فی قلبه خردلة»
من کبر!« (داخل بهشت نمی‌شود،
کسی که به اندازه‌ی کوچکترین چیز
در قلبش تکبر باشد). [رواه الحاکم
والطبرانی / صحیح الترغیب للألبانی:

[2910]

الله تعالی از آن پاکانی که از
اصحاب رسول الله ﷺ بودند، راضی
شد.. ستارگانی به مانند مروارید... و
هدایت یافتگانی گذرنده...

راهی برای آن که از متکبران

نباشی!

برادر مسلمانم! همانا دانستی که
عاقبت متکبران چه
می‌شود... و مجازات آنها در روز
قیامت چه می‌باشد...

ولی به من بگو: آیا خودت را
شناخته‌ای تا بدانی در قلبت ذره‌ای
تکبر وجود دارد یا خیر؟!

* دائماً به یاد بیاور که تکبر از
اخلاق شرّ می‌باشد... و عاقبت بدی

دارد!

* به یاد بیاور که بیزاری از آن،
دلیلی بر رستگاری است... و سبب
داخل شدن به بهشت می شود...

رسول الله ﷺ فرموده است: «من
مات وهو بریء من الکبر، والغُلُول،
والدین، دخل الجنة» (کسی که بمیرد و
از تکبر، خیانت پنهانی و دین داشتن
بر کسی، پاک باشد، داخل بهشت

50 // تکبر

می شود). [رواه الترمذی و غیره /

صحیح الترغیب للألبانی: 2892].

* به یاد بیاور که تکبر داخل آتش

جهنم می کند، حتی اگر به اندازه‌ی

کوچکترین چیز در قلب وجود داشته

باشد!

* به یاد بیاور که زیاد سجده

نمودن به الله تعالی، داروی تکبر می -

باشد...

تکبر // 51

حسن بصری گفته است: «من
خسف نعلیه، ورقع ثوبه، وعفر وجهه
لله عز وجل - فقد برئ من الکبر»
(کسی که دمپایی اش را بدوزد و
لباسش را وصله کند و صورتش را
برای الله عز وجل بر زمین بگذارد، همانا از
تکبر پاک است).

* به یاد بیاور که تواضع بهترین
نوش دارو برای بیماری تکبر است...

پس تواضع داشته باشیم... و از تکبر
برحذر باشیم...

از جبیر بن مطعم رضی الله عنه آمده است که
گفت: همانا سوار خر شده‌ام و عبا
پوشیده‌ام و از گوسفند شیر دوشیده‌ام،
زیرا رسول الله صلی الله علیه و آله فرموده است: «من
فعل هذا، فلیس فیه من الکبر شیء»
(کسی که این کارها را انجام دهد در
او ذره‌ای از تکبر وجود ندارد). [رواه

الترمذی والحاکم؛ صحیح الترمذی
للألبانی: 2001].

* با یاد بیاور ای متکبر! نزد مردم
مورد بغض قرار گرفته‌ای... و نزد آنها
حقیر می‌باشی! و بر عکس آن،
شخص متواضع می‌باشد؛ مردم او را
دوست دارند... و در نزد آنها بالا
منزلت است.

یکی از حکیمان گفته است: «میوه -

ی قناعت راحتی است و میوهی
تواضع محبت».

ای برادر مسلمانم! [این اعمال
باعث می‌شود] تا از متکبران نباشی؛
رازهایی را به تو گفتم که توسط آنها
خطر تکبر فهمیده می‌شود و همچنین
آنان راهی برای علاج آن می‌باشند...
پس آنها را درک کن و از غافلان
مباش...

کرامتی وجود ندارد مگر با تقوا
ای برادر مسلمانم! شخص متکبر
فقط غرور دارد و بر مخلوقات فخر
می‌فروشد؛ این به واسطه‌ی آنچه از
فضیلت است که در خودش می‌یابد؛
گاهی به نسب، گاهی حسب، گاهی به
مال و گاهی به جاه...

و جاهل فراموش می‌کند که این
مسائل حقیقتاً برای فضیلت معیار
نمی‌باشد، و منزلت او همان است که
ادعای آن را دارد!

الله تعالی برای مخلوقاتش ترازویی
عادلانه قرار داده است که اهل فضیلت
را با آن، می‌سنجد... کسی که کفه‌ی
ترازوی او سنگین باشد؛ دارای
فضیلت است... و کسی که کفه‌ی

ترازوی او سبک باشد؛ فضیلتی برای
او نخواهد بود!

آیا می‌دانید این ترازو چیست؟!
آن همان تقوا و ترس از الله تعالی
می‌باشد و هر چه بهره‌ی انسان از تقوا
بیشتر باشد؛ بهره‌ی او در فضیلت نیز
بیشتر است...

ابن عباس رضی الله عنهما گفته
است: «مردی به مردی می‌گوید: من

از تو گرامی تر هستم و کسی از کسی
گرامی تر نمی‌باشد، مگر به تقوا، الله
تعالی می‌فرماید: ﴿إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ
اللَّهِ أَتْقَاكُمْ﴾ [الحجرات: 13] (گرامی -
ترین شما نزد الله با تقواترین شما
است)».

هیچ یک از بندگان را حقیر نبینیم؛
زیرا نمی‌دانیم کدام یک از ما دارای
منزلت بالاتری می‌باشد؛ البته تا زمانی

تکبر // 59

که فردای [قیامت] در پیشگاه الله
تعالی حاضر شویم؟!!

برادر مسلمانم! تو را بر حذر می -
دارم که با مردم بر اساس نسب‌ها و
حسب‌های آنها برخورد کنی؛ کسی که
تو را خلق کرده است و به تو نسب
داده است، همان کسی است که آنها را
آفریده است و قادر است که تو را به
جای آنها قرار دهد...

این را بفهمیم... و به آن لبیک
گوییم... با زکات... و با شناخت به
حقیقت فضیلت‌ها [عمل نماییم]...
مانند آن شخص متکبر نباشیم... کسی
که سراب را آب می‌بیند!

دائماً الله تعالی را شکر و ستایش
می‌نماییم و صلوات و سلام بر پیامبر
محمد و بر آل و اصحابش و تابعین.